

E litta spesialutstilling i juleti 2001

TOMTETRADISJONER I SKAOLA

Snön lyse vit på tekt å li. Endast tomtn e vakjen om natta i juleti.

I samband med att ÖP julen 2000 skulle göra en artikel om tomtetraditioner i Skålan, scannade Gudmund från Zakris in en dusk med julaftonsfoton som han tagit genom åren. Bildarkivet iordningställde sedan bilderna på en webbsida från vilken ÖP kunde kopiera som de ville. Resultatet i tidningen blev dock magert. Ytterst lite text och endast en bild! I syfte att kompensera för detta har bilderna detta år hängts upp på utställningsmontern på Nybua, allt som liten spesialutställning i juletid.

Må raokes / N Gudmund å n Lasse / Bildarkive at Børtn å Skaola

<http://www.ima.mdh.se/personal/lln/skalan-bortnan/>

ÅREN 1930 – 2001

Tomtetraditionerna i Skålan igångsattes år 1930 av Lars Handler och Herman Svelander, och har sedan dess fortgått oavbrutet genom åren. Det är således i år den 72:a gången i rad som förväntansfulla barn (och kanske även en och annan äldre) inväntar besök av Skålans egna tomtar.

LÅNG DAGS FÄRD MOT NATT

Året var 1964 och vi skulle fira julafton i Skålan. Det gjorde vi i och för sig alla jämna år, men denna gång var speciell. Farmor och farfar i *Lars-Janns* hade beställt besök av byns tomte med tillhörande tomtenisar.

Förutsättningarna var alltså givna. Det var julafton, *je va lillh-pøjk* och tomtar skulle komma. Vad jag inte begrep var att min tidsuppfattning var något ihopträngd. Den för många barn så klassiska "Lång dags färd mot natt" blev denna premiärgång extra utdragen i och med att *Lars-Janns* låg i fel ände av byn. Jag hade gärna bytt jämna mot udda år, åtminstone under den långa väntan som uthärdades. Antalet hästbjällror som tycktes höras den kvällen var oräkneliga till antalet. Å andra sidan blev julafton maximerad på det viset att jag hade det mesta av det roliga kvar så sent som i 22-tiden på kvällen. Inte så illa i efterhand!

När tomtegänget äntligen anlände var jag så till den milda grad "taggad" att jag höll på att spricka. Sett ifrån min vy vällde det plötsligt in en tornado av tomtar i *Lars-Janns*. Jag kommer aldrig att glömma tempooökningen och sceneriet med tomtenisar överallt i huset. Det var alldeles som om julklapparna inte hade någon betydelse under den intensiva stund då utdelningen skedde. Först efteråt, då tomtarna hade försvunnit och en stund av andhämtning hade möjliggjorts, kom paketöppnarinstinkten tillbaka. Det hör väl också till saken att de som stod för "servicen" säkert var ganska angelägna om att själva äntligen få komma hem och fira lite jul.

N Lasse